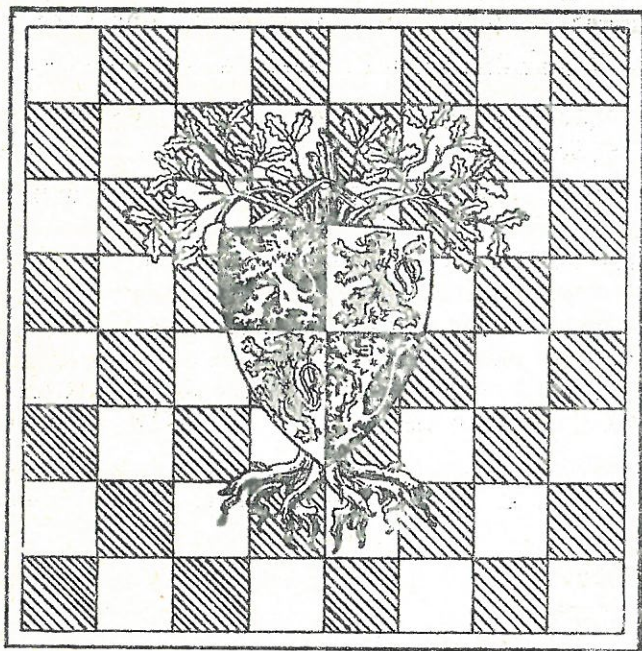

schaakvereniging waalwijk

mededelingenblad

MEDEDELINGENBLAD Schaakvereniging Waalwijk
1e jaargang nr.3 25 november 1976

Oprichtingsdatum van de schaakvereniging : 26 februari 1936.

Speellokaal: "De Leest", Mr.v.Goothstraat, Waalwijk (04160-34746).

Voorzitter : C.F.J. Dumoulin, Mondriaanstraat 8, Waalwijk (04160-32030)

Secretaris : A.v.Bladel, Dr.Golijnstraat 17, Waalwijk (04160-35176)

Penningmeester: D.Pullens, Scorpius 51, Loon op Zand (04166-2186)

Contributie kan worden voldaan door storting bij de AMRO-bank, Waalwijk

Rekeningnummer 4845 89 776 t.n.v. D.Pullens (penningm. SV Waalwijk)

Giro-rekening van de bank : 1127876

Redactie : G.Couwenbergh, Beukenlaan 9, Waalwijk (04160-36854)

H.Schaaf, Dr.Kortenhorststr.13, Waalwijk (04160-32406)

U I T E R S T E I N L E V E R I N G S D A T U M K O P I J E T C .

DONDERDAG 23 december 1976

Voorwoord:

Het zit de redactie niet mee. Helaas moest redakteur H.Schaaf om gezondheidsredenen voor enige tijd verstek laten gaan. Dit is ook de reden, dat in dit blad géén ranglijst van de interne competitie is opgenomen. We hopen dat Hans weer spoedig in roulatie is en wensen hem van harte beterschap.

G.Couwenbergh

INHOUDSOPGAVE

Van de bestuurstafel - strookje deelname reisje naar Unna.	2
Verslag externe competitie Waalwijk I	3+4
Verslag externe competitie Waalwijk II	4+5
Verslag externe competitie Waalwijk III	6
Jeugdschaak - verslag externe competitie	7
- partij + analyse M.Brey-J.Bartels door W.Postema	7+8
De Schaakmachine	9+10
Uitslag Waalwijkse voorronde districtskampioenschap Tilburg	10
Elo-ratinglijst + kranteknipsels	11
Eindspel-analyse partij B.Nootenboom door D.Pullens	12
Ladderwedstrijd	13 + 14
Partij Nimzowitz-Capablanca	14
Tabellen	15

Oude nummers van het mededelingenblad zijn nog verkrijgbaar bij de secretaris!

VAN DE BESTUURSTAFEL

Onze vereniging is uitgenodigd om op 29 en 30 januari 1977 naar Unna te komen. De vereniging heeft de uitnodiging aangenomen.

Het is de bedoeling om op zaterdag 29 januari 1977 om 7.00 uur te vertrekken. Aankomst Unna om 11.00 uur. Vertrek uit Unna zondag namiddag om 16.30 uur, zodat we om 20.00 uur weer thuis zijn.

Zij die meegaan kunnen overnachten bij een van de leden uit SV Unna. Indien men zijn echtgenote of vriendin wil meenemen, dan zal men zelf voor overnachting moeten zorgen.

De reiskosten (per bus) bedragen:

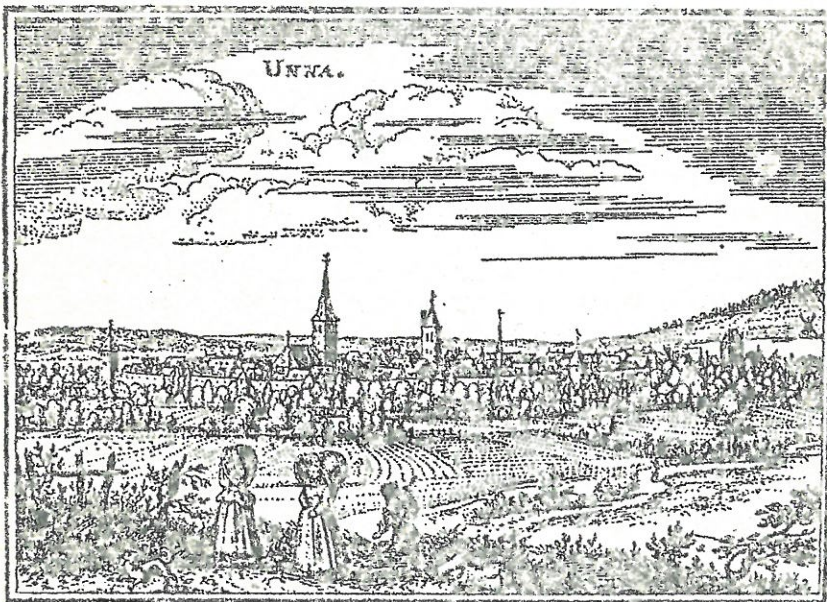
f 30,-- p.p. voor junioren (van 16 jaar tot 21 jaar)

f 35,-- p.p. voor senioren (vanaf 21 jaar)

P.S! 1 Zorg op tijd voor een geldig paspoort (toeristenkaart).

2 Minimum leeftijd is 16 jaar.

Wilt U onderstaande strook ingevuld en ondertekend v ó ó r 9-12-176 inleveren bij: A.v.Bladel, Dr.Colijnstraat 17, Waelwijk (04160-35176), of bij een van de andere leden van het bestuur.

Ondergetekende: Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Wil graag meegaan naar Unna, met / zonder echtgenote of vriendin.
De kosten hieraan verbonden zullen tijdig door hem worden voldaan.

Handtekening :

Waalwijk I   Verslag Waalwijk I - HMC II   6 november 1976

De derde overwinning in successie! Een weelde, die wij in geen jaren meer beleefd hebben. Het verloop van de wedstrijd in vogelvlucht, waarbij dankbaar gebruik is gemaakt van aantekeningen van Dorus Pullens.

Bord 1: Daar Pullens lichamelijk in een slechte conditie was, werd het een salonremise. Het was een damsgambiet zonder Ig5.

Bord 2: Waeterschoodt speelt de ruilvariant van het Grünfeld-Indisch (met wit) en krijgt na een onnauwkeurigheid een prachtige stelling die zeer professioneel wordt omgezet in een gewonnen toreneindspel. Een uitstekende prestatie, Richard!

Bord 3: Wilbert moet opboksen tegen een morragambiet van het Siciliaans. Een aanvankelijke pionwinst bekomt Wilbert slecht. Mat is uiteindelijk niet te vermijden.

Bord 4: Het is een genoegen te kijken naar de partijen van Nijman. Vandaag de eerste zet lijkt hij er op uit de tegenstander zo snel mogelijk mat te zetten. Hij schuwt geen offer en risico om dat doel te bereiken, zodat er steeds binnen de kortste keren een heksenketel op het bord verschijnt. Via stukoffer wordt de tegenstander matgezet. Wanneer verschijnt zo'n partij in het clubblad?

Bord 5: Een Spanjaard met De2. Een "blunder" van Postema blijkt bij nadere bestudering een schitterende vondst die een verbluffende aanval ten gevolge heeft. Een partij om nog avonden te analyseren.

Bord 6: Ikzelf speel uit psychologische overwegingen de (je hebt gelijk, Dorus, het is een slechte zet) zet 2. f4 in het Frans. In een aanvankelijk moeilijk begin buigt de stelling steeds meer om naar een Leningrader variant in de voorhand. Een "petit combination" levert eerst een pion en daarna een volle toren op. De tegenstander blijft echter door spelen en wenst zich mat te laten zetten op de meest kinderachtige wijze die men zich maar kan indenken.

Bord 7: Een typische Reiberpartij. Ik vind het altijd lijken, alsof beide spelers nog eens ieder 10 stukken op het bord erbij hebben geplaatst. Kortom; metselwerk.

oor een blunder van de tegenpartij wint Reiber een stuk en de partij.
 ord 8: Goudberg speelt een aangenomen damegambiet. en geïsoleerde
 pion wordt het voorwerp van een vijandelijke veroveringsactie. In vlie-
 nende tijdnood gaat het helemaal mis en gaat Goudberg door de klok heen.
 ord 9: Kuijsten als invaller terug in het eerste team. Het is hem zeker
 niet meegevallen. Op miraculeuze wijze weet hij de remisehaven te bereiken
 nadat hij (volgens mij) zeer slecht heeft gestaan.
 ord 10. Ook al een Spanjaard met De2 (zie bord 5). De zwartspeler zet
 voorbarig voort met Lg4. Nu kan v.ladell beslissend voordeel behalen,
 maar hij verzuimt dat. Remise is daarom hier eindresultaat.
 De totale einduitslag werd dus $6\frac{1}{2} - 3\frac{1}{2}$.

C.Honstra

uitslagen 3e ronde:	d4	- Eindhoven III	4 - 6
	BSV	- HSC	7 $\frac{1}{2}$ - 2 $\frac{1}{2}$
le klasse	Waalwijk	- HMC II	6 $\frac{1}{2}$ - 3 $\frac{1}{2}$
	OSV	- de Pion	8 $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$

uitslag (voorlopig) reeds gespeelde wedstrijd 4e ronde: de Pion-W'wijk 2-7.

De stand: wedstr. punten bordpt.

1	Waalwijk I	4	8	26
2	OSV	3	6	22
3	BSV	3	6	21 $\frac{1}{2}$
4	Eindhoven III	3	2	13
5	d4	3	2	13
6	de Pion	4	1	13
7	HMC II	3	1	11
8	HSC	3	0	9 $\frac{1}{2}$

Waalwijk II Verslag de Pion IV - Waalwijk II 6 november 1976

Ondanks het gemis van eerstebordspeler P.Kuijsten en ploegleider P.Rogge-
 band, wist ons tweede toch met een ruuze overwinning thuis te komen: 1-0.
 Het vierde team van de Pion, met slechts 2 "echte" senioren (die nitein-
 delijk nog voor de remises zorgden), viel na een paar uur snelen duidelijk
 door de mand. Wel bleek echter, dat deze "jeugdspelers" de openingen be-
 hoorlijk behandelden. Aan het eerste bord kreeg Keersmaekers een soort
 noni op het bord. 1 d4, c5 2 c4,Pf6 3 Pc3,e6 4 Lg5,Le7 5 Pf3,0-0
 6 e3,a6 en raakte in een moeilijk te overziena stelling. Zijn tegenstande-
 meende op een gegeven moment gewonnen te staan, zoals hij blijk gaf aan
 medespelers, maar verslikte zich toch in de taaie verdedigingsmuur en
 reikte niet meer dan remise. J.Pullens jr. met wit op het tweede bord,
 toverde een Schotse openingen tevoorschijn, 1 e4,c5 2 Pf3,Pc6 3 d4,cd4
 4 Pd4:,Pf6 5 Pc3,e6. Zwart had hier met d6 moeten voortzetten, deed dit
 niet en moest dus volgens het boekje in het hoekje (waar de klappen va-

C. Brouwers experimenteerde met het Réti-systeem aan bord drie. 1 Pf3, d5 wit speelt dan verder met c4, (hetgeen niet gebeurde) 2 b3, c5 3 Lb2, Pc6 4 d3, Pf6 5 Pa3, e6 6 c4, Le7: , veroverde het nodige overwicht en scoorde het volle punt. Aan bord vier G. Couwenbergh met de Italiaanse opening. 1 e4, e5 2 Pf3, Pc6 3 Lc4, Le5 4 Pc3, d6 5 0-0, Pf6 6 h3, 0-0. Het bleef een remise-stelling tot op de 15e zet zijn tegenstander met de dame terugnam in plaats van met een pion zodat de stelling dat initiatief opleverde, wat rijp is voor "offeren". Zwart ging hierna helemaal in de fout. J. Duquesnoy kreeg bijna het Neo-Cunninghamgambiet op bord 4: 1 e4, e5 2 f4, ef4: 3 Pf3, Le7 Voor de "echte" Neo-Cunningham zou nu Lc4 moeten volgen, maar zijn tegenstander speelde verder met 4 h4, d5 5 ed5, Pd5: 6 d4, Lg4. In het verdere verloop van de partij kreeg Joost het zwaar te verduren tot in de slotfase, waar zijn tegenstander het overwinningsspoor bijster raakte. Joost had toen misschien zelfs winstkansen, maar nam toen genoegen met remise. J. Pullens sr. had bijna de Neo-Steinitz-verdediging aan bord zes. 1 e4, e5 2 Pf3, Pc6 3 Lb5, a6 4 Ld4, b5 5 Lb3, Lb7 (nu zou c3 moeten volgen) 6 d3, h6. Pullens wachtte rustig tot het feugdige talent aan de andere kant van de tafel in de fout ging en kon toen van alles cadeau krijgen. Aan bord 7 verscheen de Hongaarse verdediging op tafel. 1 e4, e5 2 Pf3, Pc6 3 Lc4, Le7 4 0-0, Pf6 5 d3, 0-0. Ook R. Koopman kon rustig op het eerste foutje zitten wachten, dat dan ook uiteindelijk kwam. Ook toen hij al zo'n drie stukken voor stond, bleef zijn tegenstander volhouden totdat het verlossende mat voor hem kwam. Aan bord 8 was C. Dumoulin het snelst klaar. Met ook een Italiaanse opening 1 e4, e5 2 Pf3, Pc6 3 Lc4, Le5 4 c3, Pf6 5 d4, ed4: 6 cd4, Lb5!, waar hij een pion voor het initiatief offerde, verkreeg hij zodanig overwicht, dat hij binnen het uur de overwinning mocht proeven.

G. Couwenbergh

Witslagen 3e ronde	de Pion IV	- Waalwijk II	1 - 7
4e klasse	Baronie VI	- Oude Toren I	2½ - 5½
	Dongen II	- Gambiet II	4½ - 3½
	Schaakmat	- Stille Kracht	4 - 4

De stand na 3 wedstr. pnt. bordpt.			Opstelling voor 11 december 1976	
1 Waalwijk II	6	20½	1. P. Kuijsten	
2 Stille Kracht I	5	15½	2. J. Pullens	
3 Oude Toren I	5	14	3. C. Brouwers	
4 Schaakmat I	3	10½	4. J. Duquesnoy	
5 Baronie VI	2	11	5. P. Roggeband	
6 Dongen II	2	9½	6. R. Koopman	Res.:
7 de Pion IV	1	7	7. C. Dumoulin	1. H. Meulkens
8 Gambiet II	0	8	8. J. Groothuis	2. E. Rutten

De eerstvolgende wedstrijd wordt gespeeld op zaterdag 11-12-1976 in De Leest tegen Oude Toren uit Berkel-Enschot. Aanvang om 14.00 uur. Aanwezig zijn om 13.45 uur. Afschrijvingen zo spoedig mogelijk aan P. Roggeband, Hollandsingel 31, Waalwijk (tel. 04160-35862).

gewekt en met goede moed werd de reis ingezet. Na de aankomst had de teamleider van Berlicum bij zijn welkomstwoord, nog de schrik te pakken van vorig jaar, toen Waalwijk II daar op bezoek kwam en er met 6½-1½ verloor. Na een uur spelen zo eens rondlopende langs de borden, was ik al een beetje optimistisch, want ons team had op alle borden materiaal verloren. De eerste melding na 1½ uur speeltijd kwam van J.Groothuis, remise. Eric Rutten als tweede meldde de volle winst, prima Eric. Ivo v.d.Gouw af met een prachtig eindspel zijn tegenstander geen kans, waarop deze capituleerde. T.Meyer kon zijn gunstige stelling niet waarmaken en verloor, jammer. C.Kuijs had in het middenspel materiaal winst, maar moest dat in het verdere verloop van de partij weer afstaan. Na in verloren positie te hebben verkeerd wist hij er toch weer remise van te maken. De tegenstander van J.v.Hulten zat rustig zijn pijpje te stoppen, want de klok van v.Hulten bleef maar doortikken. Het feest ging echter niet door, want het defect werd op tijd waargenomen en met een goede klok leek v.Hulten onweerstaanbaar. In een zeer spannend verloop zag van v.Hulten de matzet met een zucht van verluchting! Schitterend! Nu had onze ploeg al vier punten. Alleen de partijen van H.Pullens en B.Nootenboom moesten de winst waarmaken. In het middenspel had H.Pullens twee pionnen buit gemaakt, zodat hij een gewonnen partij leek te hebben. Helaas kwam toen de blunder. Hierdoor gaf H.Pullens een toren weg, zijn tegenstander de hand en daarmee de partij op. Toch jammer Pullens. Nootenboom brak zijn partij na 4 uur speeltijd af met hoop op remise. De partij werd door een ieder op de clubavond geanalyseerd, maar helaas moest de partij verloren worden beschouwd. Einduitslag dus remise 4-4.

B. Nootenboom.

Onze 3e team speler T.Meyer is op 17 november vertrokken voor 3 maanden naar Nieuw Zeeland. Wij wensen hem een goede reis.

De stand	wedstr.	pt.	bordpt.	De opstelling voor 11 december 1976		
En Passant	3	6	15½	1	J.Pullens sr.	
Waalwijk III	3	4	13	2	H.Renken	
Schavo II	2	4	9	3	H.Meulkens	
Berlicum	3	3	12	4	E.Rutten	
De Kentering	3	3	10	5	I.v.d.Gouw	
Caïssa Hswk	2	2	9	6	J.v.Hulten	Res.
Vlijmen	2	2	8½	7	C.Kuijs	1 Roggeband jr.
OSV III	3	0	10½	8	J.Verschuuren	2 Nootenboom
HMC VI	3	0	8½			3 H.Pullens

Uitslagen: HMC VI-Caïssa Hswk 2-6   De Kentering-En Passant 1½-6½
 Berlicum-W'wijk III 4-4   Schavo II-OSV III 4½-3½

De eerstvolgende wedstrijd op 11 december 1976 in De Leest tegen Schavo II. Aanvang 14.00 uur. Aanwezig zijn om 13.45 uur. Afschrijvingen bij B.Nootenboom, v.Lovenlaan 32, Waalwijk (04160-32819)

EUGDSCHAAK

verslag van de externe wedstrijd SV Schaakmat - SV Waalwijk. 5 nov. 1976

het jeugdteam is het seizoen goed begonnen, door met twee invallers toch te winnen met liefst 6-1 van het Kaatsheuvelse Schaakmat. Voor de wedstrijd kon beginnen, moesten eerst enkele hindernissen overwonnen worden. Allereerst was er geen jeugdleider aanwezig. Toen er na gever een kwartier wachten iemand binnenkwam, bleek deze nergens naaf te weten. Nadat de sleutel van de kast eindelijk gevonden werd, bleken er slecht zes kleedken aanwezig, zodat er op het eerste bord geen niet gespeeld kon worden. Het eerste punt ging naar Schaakmat, dat A.v.d. Houw na een goed begin zijn dars en daarna nog wat stukken weg gaf. Toen was het de beurt aan de Waalwijkers. Achtereenvolgend haalden T. Penning-Nieuwland, E.v. Mierlo, R. Koopman het volle nt. Met de daarop volgende overwinning van J.L. de Bont stonden we taal ook gewonnen. J. Bartels en P. van Belle verhoogden de score tot 1-6.

Zonder veel pech had G. Pijnenburg toen hij donderdagavond, na het haken, naar huis reed door een auto werd aangereden en daarbij een hersenschudding opliep. Wij wensen hem een spoedige beterschap !!

tslagen in ronden:	HMC I - HMC II	7 - 0	De stand:	pt b.p.
	Schaakmat-Waalwijk	1 - 6	1 HMC I	2 7
	Dubbelpion-Gambiet	1½ - 2½	2 Waalwijk	2 6

	3 Dubbelpion	2 4½
	4 Gambiet	0 2½
	5 Schaakmat	0 1
	6 HMC II	0 0

ok de jeugd krijgt bij externe wedstrijden te maken met grote krachisverschillen. Onderstaande partij geeft een goed voorbeeld hoe Jürgen Bartels door slechts goede ontwikkelingszetten te doen al na 9 zetten zo goed als gewonnen staat. Als wit dan nog op de 14e zet een blunder begaat, is het pleit beslecht. De afwikkeling wenste wit nog wel geneel mee te maken. Wit: M. Brey-Schaakmat Zwart: J. Bartels

1. e4 , e5 2. c4? Een slechte openingszet. Wit kan nu nooit meer centrumveld d4 met een pion bestrijken.

2. - , Le5 centrumveld d4 is nu voor zwart.

3. Pf3 . Pc6 4. Pc3 . Pf6? 5. Ld3??? Een bar slechte zet. Wit had hier de mogelijkheid van de schijnoffer-

variant: 5. Pe5: , Pc5: 6. d4 , Ld6 7. de5: , Le5 waarna hij vrij behoorlijk staat, want hij heeft d4 kunnen spelen. Zwart had dit kunnen voorkomen door op de 4e

zet - , d6 te spelen. 5. - , a6? Bang voor een eventueel Pb5. Zwart kan dan altijd nog a6 spelen en het paard meteen terugjagen. zwart verliest met a6 een tempo (zet)

6. g3?? Onnodige verzwakking van de koningsvleugel.

Pf3 staat nu alleen maar gedekt door de dame, terwijl er op h3 ook een gat ontstaat. Beter voor wit is 0 - 0 of met zetten als a3, b4 en Lb2 verder te gaan met ontwikkelen. 6. - . 0 - 0 7. 0 - 0 . d5 8. Le2 wit ziet het domme van zijn 5e zet in. 8. - . Lg4? Zwart moet zijn laatste stuk nog ontwikkelen, maar had het wit meteen heel erg moeilijk kunnen maken met 6. - . Lh3 9. Tel, Pg4 en wit moet pion f2 verliezen, terwijl hij bovendien een hele slechte stelling overhoudt. De tekstzet 8. - . Lg4 is een beetje te nonchalant gespeeld. 9. d3. Natuurlijk blijft zwart wel goed staan, maar het is veel moeilijker nu een plan te bedenken. Zwart heeft nog steeds drie voordelen: 1e ontwikkelingsvoorsprong, 2e veld d4 en 3e wits koningsvleugel is verzwakt. 9. - . Lf3: Nog steeds is 9. - . Lh3 erg goed. bijvoorbeeld 10. Tel, Pg4 11. Le3, Pc3: 12. fe3: , Le3: + 13. Kh1, f5 en zwart heeft al een koningsaanval. Doordat zwart nu stukken gaat ruilen wordt wits taak gemakkelijker 10. Lf3: , Pd4 11. Lg5 . h6 12. Lf6: , Df6: 13. Le2 . c6! Alvorens de stelling verder te versterken: eerst wit van d5 afhouden. 14. f4?? een enorme blunder die zonder meer een stuk verliest. 14. - . Pc2: + + aftrekschaak en dubbelschaak, erger kan het haast niet. 15. Kg2 . Pc3: 16. bc3: . Tcd8 17. fe5: . De5: 18. d4 . een vork, die niets uithaalt want zwart speelt: 18. - . De4 met schaak, zodat wit geen tijd heeft om de loper te pakken. 19. Kg1 . La7 20. Dd2 . d5 zodat de loper via b6 weer in het spel kan komen. 21. Tf4, beter lijkt Tel om zo snel mogelijk alle stukken weer in het spel te brengen. 21. - . Dc6 22. Tel . Dh3 23. c5 . Lb8 24. Th4 Df5 25. Tf1 . Dg6 Dit had zwart het beste al bij zijn 21e zet kunnen doen. 26. Dg2 . er dreigde een offer op g3 26. Tde8 . 27. Th3, een vreemde zet, wel verhindert wit hiermee een eventueel loperoffer op g3. 27. - . Te3 Als nu zwarts torens ook nog gaan meedoen is het snel afgelopen. 28. Dd2 . Tfe8 29. Dg2 . Tbe4 30. Tf3 . Tf3: 31. Df3: . Tel+ 32. Kg2? Dit verliest nog geforceerd de dame, beter is Kf2 32. - . Dc2+ 33. Df2 . De4+ 34. Df3 . Te2+! 34. Kf1 . Df3: + en wit gaf op, hij gaat op de volgende zet mat.

DE SCHAAKMACHINE

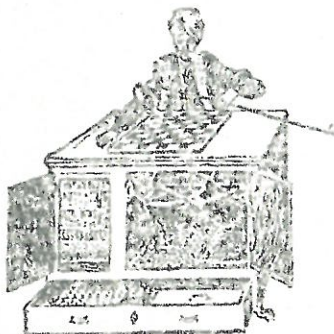
In 1769 vervaardigde Wolfgang Kempel te Wenen een machine, die ruim 10 jaar lang overal in de wereld grote belangstelling heeft getrokken. De machine had de vorm van een soort schrijfbureau. Aan de voorzijde bevonden zich een lade en twee deuren, waarachter allerlei ra-derwerkjes waren verborgen, in het middenstuk was een schaakbord ge-constreerd en achter de machine zat een pop gestoken in Turkse kledij. De armen van de "Turk" konden bewegen; hij was in staat daarmee de stukken op het schaakbord te verzetten.

Wolfgang Kempel, die zich Baron von Kempelen liet noemen, leefde van 1734 tot 1804. Het is keizerin Maria Theresia geweest die Von Kempelen tot zijn beroemde schepping inspireerde. Von Kempelen heeft met zijn machine voorstellingen gegeven in Wenen, Parijs, Londen, Berlijn, St. Petersburg, Leipzig en diverse andere plaatsen. Overal maakte hij eerst de deuren van zijn machine open om te laten zien dat er niemand in verborgen was. Iedereen kon tegen een bepaalde prijs een partij tegen de automaat spelen, maar er waren weinigen die tegen de krachtig spelende "Turk" waren opgewassen.

Na de dood van Wolfgang Kempel werd de automaat eigendom van Leopoldt Maelzel, die er eveneens Europa mee doortrok. Bekend is de voorstelling in 1809 toen de automaat in het slot Schönbrunn niemand minder dan keizer Napoleon versloeg. Nadat de automaat een tijdlang eigendom was geweest van Eugène de Beauharnais (die hem voor 30.000 francs kocht) werd Maelzel in 1817 opnieuw eigenaar. In 1821 en 1822 was de machine te zien in Amsterdam. Maelzel vertrok in 1826 met de automaat naar New York en trok er tot aan 1836 in Amerika mee rond. Na zijn dood in 1837 kwam de "Turk" voor 400 dollar in handen van ene Mr. Ohl, die hem op zijn beurt voor hetzelfde bedrag in 1840 van de hand deed aan Dr. John K. Mitchell. De machine kwam tenslotte terecht in het Chinese Museum te Philadelphia, waar hij op 5 juli 1854 door brand verwoest werd. Heel lang is het geheim van de automaat bewaard gebleven. Pas in 1789 gelukte het een zekere Johann Lorenz Boekmans de machine te "verklaren", maar dat was bijna twintig jaar na het eerste optreden. Dat het geheim zo lang verborgen kon blijven, kwam voornamelijk door de omstandigheid dat Von Kempelen kans had gezien een mens te verstoppen in de "tafel" op een aan het oog onttrokken plaats. Bovendien kwam de magnetische mededeling van de zet van de tegenpartij tot stand onder het bord en nimmer zoals men verwachtte in de "Turk". Deze diende alleen om de eigen zetten op het bord uit te voeren. Door zijn ruim zittende Turkse kleding leek de Turk groter dan hij was. Dit betekende dat daardoor de tafel vóór hem kleiner leek, hetgeen de indruk wekte dat er onmogelijk iemand in kon zitten, nadat men "alle" onze ruimten had laten zien.

Verder bleek Von Kempelen een goed gebruik te hebben gemaakt van de magnetische krachten. Ieder stuk bevatte een tot op de voet doorgaand staafje ijzer en aan de onderkant van het schakbord - dus in de tafelformaat een ijzeren naaldje onder elk veld. Verplaatste men een stuk, dan sprong de naald van het oude veld in zijn rusttoestand en de naald van het nieuwe veld kwam in beweging. Een miniatuurspeltje in een van de onderste laden gemonteerd, maakte het voor de in het invendige vertoevende speler gemakkelijk de stand duidelijk voor te stellen. Het verzetten van de eigen stukken leverde ook geen moeilijkheden op, want nu werkte de linker arm van de Turk. Onder indrukwekkend machinegeraas kwam de arm van de Turk in beweging en werd boven het te verplaatsen stuk gebracht, pakte het op en zette het neer op elk geueust veld. Achtereenvolgens zijn de volgende schaakspelers (allemaal klein van postuur) in de automaat verborgen geweest: Allgaier (1809), Weyle, Alexandre (1818), Benecourt (1818), Lewis (1819), Williams (1819), Mouret (1820) en Wilhelm Schlumberger (na 1926). Indertijd is er veel over de schaakmachine geschreven. Er zijn zelfs wetenschappelijke "verhandelingen en discussies over geweest.

De 'schakende Turk'

Uitslag Waalwijkse voorronde voor het persoonlijk kampioenschap van het district Tilburg.

1	J.Nijman	x	1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	3	1 / 2
2	G.Couwenbergh	0	x	0	0	0	0	5
3	J.Duquesnoy	0	1	x	0	$\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	4
4	B.Reiber	$\frac{1}{2}$	1	1	x	$\frac{1}{2}$	3	1 / 2
5	A.v.Bladel	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	x	2 $\frac{1}{2}$	3

J.Nijman, B.Reiber en A.v.Bladel evenals de reeds "geplaatste" W.Postema gaan dus meedingen om het kampioenschap district Tilburg.

Elo - ratinglijst 15 november 1976

1. R. Waeterschoot	2023	+ 11 (3)
2. D. Pullens	1999	- 23 (1)
3. W. Postema	1995	+ 13 (4)
4. P. Kuysten	1987	+ 13 (7)
5. W. Schreurs	1971	- 21 (3)
6. C. Menstra	1955	+ 16 (6)
7. J. Nijman	1964	+ 10 (7)
8. H. Goudberg	1893	+ 11 (8)
9. B. Reiber	1884	+ 16 (2)
10. H. Schaaf	1866	+ 3 (10)
11. A. van Bladel	1737	+ 14 (11)
12. J. Pullens jr	1706	+ 3 (14)
13. J. Keersmaekers	1695	- 23 (12)
14. C. Brouwers	1694	- 7 (15)
15. P. Roggeband sr	1675	- 31 (13)
16. C. Jacobs	1667	
17. J. Duquesnoy	1659	- 2 (16)
18. J. Hol	1651	- 4 (17)
19. C. Dumoulin	1619	+ 14 (19)
20. H. Renken	1617	+ 18 (20)
21. G. Couwenbergh	1614	- 10 (18)
22. E. Rutten	1608	+ 37 (23)
23. J. Pullens sr	1602	+ 40 (24)
24. H. Meulkens	1597	+ 2 (21)
25. J. Groothuis	1590	- (22)
26. I. v. d. Gouw	1577	+ 30 (25)
27. J. Verschuren	1557	+ 7 (25)
28. J. Gomez	1554	+ 49 (33)
29. R. Koopman	1549	+ 21 (32)
30. J. v. Mierlo	1533	- (29)
31. H. Floem	1530	- (31)
32. C. Kuys	1526	- 13 (28)
33. G. Wijngaard	1517	- 23 (27)
34. P. v. Mierlo	1516	+ 68 (42)
34. J. v. Hulten	1516	- 16 (30)
36. D. v. Dongen	1499	- (34)
37. R. Heinen	1495	- (35)
38. H. Pullens	1464	+ 7 (37)
39. J. Copal	1463	+ 9 (38)
40. A. Snoeren	1455	+ 6 (41)
41. L. Goossens	1447	- 5 (39)
42. B. Nootenboom	1442	- 9 (40)
43. T. Meyer	1441	- 13 (36)
44. H. Snijders	1427	- 10 (44)
45. J. Smulders	1422	- 3 (45)
46. L. v. Gelder	1403	- 2 (47)
47. K. Duister	1398	+ 3 (48)
48. F. Delvers	1393	+ 4 (49)
49. A. Mekel	1388	- (50)
50. B. Vreeling	1379	- 35 (46)
51. L. Pullens	1348	- 16 (51)

krantenknipsels

Schaken

Zaterdagmiddag werd de derde ronde van de competitie Noord-Brabantse Schaakbond verspeeld. Waalwijk 1 kreeg RWC II uit Den Bosch op bezoek. De Bosschenaren boden fel tegenstand, maar toen de officiële speeltijd verstreken was en de partijen werden afgebroken, was de stand reeds 5-3 in het voordeel van de Waalwijkers. De twee afgebroken partijen werden door beide ploegen geanalyseerd, waaruit bleek dat een partij op alle manieren winst opleverde voor de Waalwijkers en de andere partijen theoretisch remise. Eindstand dus 6,5-3,5. Voor de punten zorgden: D. Pullens 0,5, R. Waeterschoot 1, J. Nijman 1, W. Postema 1, B. Reiber 1, P. Kuysten 0,5, A. van Bladel 0,5 en C. Menstra 1.

Waalwijk II zorgde opnieuw voor een forse overwinning. Ditmaal was het De Pion IV dat thuis in Roosendaal met maar liefst 7-1 ten onder ging. Hier tekenden voor de punten: J. Keersmaekers 0,5, J. Pullens jr. 1, C. Brouwers 1, G. Couwenbergh 1, J. Duquesnoy 0,5, J. Pullens sr. 1, R. Koopman 1 en C. Dumoulin 1.

Waalwijk II zorgde voor een voorlopige 4-3 uitslag tegen Berlicum. In deze uitwedstrijd werden de punten behaald door J. Groothuis 0,5, C. Kuys 0,5, E. Rutten 1, I. v. d. Gouw 1, J. van Hulten 1 en de afgebroken partij is van B. Nootenboom.

Doordat de eigenaar van het clubgebouw „Olympia” zijn zaak verkocht heeft en de nieuwe eigenaar het bedrijf niet voortzet, werd de schaakvereniging „Waalwijk” gedwongen naar een andere behuizing uit te zien. Met ingang van 25 november zullen de clubavonden, evenals voor de jeugd, gehouden worden in „De Leest”. Ook de externe competitiewedstrijden zullen daar worden gehouden.

INDSPEL-ANALYSE 1.

Door: D. Pullens

Wit (B.Nootenboom): Ke4, Pa5 pionnen: a4, b3, c2, g3.

Zwart (? van HMC6): Ke6, Le7 pionnen: a6, c6, e5, g6. zwart aan zet.
leemere: Dit is een erg moeilijk eindspel. Ongetwijfeld heeft alleen wit
winstkansen, aangezien de positionele kenmerken van de stelling in zijn
voordeel spreken. Het remise-gevaar is groot; na een aantal pionafruilen
kan zwart zijn loper geven voor de laatste witte pion. Het paard alleen
heeft uiteraard geen matpotentioneel!

Kenmerken van de stelling.

1. De witte pionnenstelling (2 groepen) is duidelijk superieur aan de 4
geïsoleerde zwarte pionnen.

2. De witte koning staat ideaal gecentraliseerd.

3. Na 1.-, c5 zijn reeds twee zwarte pionnen op zwart vastgelegd, hetgeen
de loper "slecht" maakt.

4. Wit kan de verste vrijpion maken, n.l. 3 tegen 2 op de damvleugel!

ANALYSE: De onderstaande analyse is allesthalve volledig. We gaan deze
stelling in 2 à 3 clubbladen behandelen, afhankelijk van de reacties van
de lezers. In deze aflevering de eenvoudige abc-varianten, met winst
voor wit. Het is aan U, waarde lezer, de leemten in de analyses aan te
tonen. Uw opmerkingen s.v.p. aan de redactie richten. Aan het einde van
dit artikel een aantal suggesties.

Zwart aan zet: 1.-, c5 (Na 1.-, Kd6 2 Pc4+, Ke6 3 Pe5: wint wit de e-pion.)

2 Pc4.-

Variant A. Vanuit de beginstelling. 1.-, c5 2 Pc4, Ld6 (variant B behan-
delt 2.-, Lf6.) 3 Pd6! Kd6: 4 a5!! (natuurlijk niet 4 c3, a5!! remise.)

4.-, Ke6 5 g4, Kd6 (of 5.-, g5 6 c4! en wint - of 5.-, Kf6 6 c3, Kg5 7

b4, cb4: 8 cb4, Kg4: 9 b5, ab5: 10 a6 etc.) 6 g5, Ke6 7 c3, Kd6 8 b4,

cb4: 9 cb4, Ke6 10 b5!, ab5: 11 a6, b4 12 c7, b3 13 e8 D en wint.

Variant B. Vanuit de beginstelling. 1.-, c5 2 Pc4, Lf6 3 c3, Lg7 4 b4, cb4:

5 cb4, Lf8 6 b5, ab5: 7 ab5, Lg7 8 b6, Kd7 9 Pe5+, Ke8 10 Kd5 (10 Pg6, Kb7

is remise.) 10.-, Kb7 11 Pd7, Lb2 12 Kc6, La3+ 13 Kb5, Ld6 14 Pe5+, Kb8 15 g4,

g5 16 Ke6, Lg3 17 Pa6+, Ke8 18 b7+, Ka7 19 b8, Lb8: 20 Pb8, Kb8: 21 Kd7, Kb7

22 Ke6, Ke7 23 Kf5, Kd7 24 Kg5, Ke7 25 Kh6, Kf7 (of 25.-, Kf6 26 g5) 26 g5,

Kg8 27 Kg6 (vooral niet 27 g6?? vanwege 27.-, Kh8 met remise.) 27.-, Kh8

28 Kf7.- en g6, c7, g8 D etc. en wit wint. Kijk zo eenvoudig is dat nou!

Enkele suggesties:

1 In plaats van 1.-, c5 toch maar eens goed kijken naar 1.-, Kd6.

2 Behalve 2.-, Ld6 en 2.-, Lf6 komt misschien 2.-, Kf6 in aanmerking.

3 Variant B. Na 1.-, c5 2 Pc4, Lf6 3 c3, nu Le7!? of Lc7?!

4 Variant B. In plaats van 7.-, Lg7 kan zwart misschien 7.-, Lc5 spelen?

5 Variant B. In plaats van 7.-, Lg7 kan zwart ook 7.-, Le7 spelen?

Veel succes !!

Ladderwedstrijd.

Oplossingen vorig nummer. (De deelname mag best groter zijn hoor!)

No. 1 Kh2-h1 !! Op elke volgende zet van zwart volgt mat. Veel in-
dors hadden hier Kh2-h3 als sleutelzet genoteerd, maar hierop
volgt Db8-c3, Dd7xc3 waarna de koning naar e7 kan vluchten.

No. 2 1.d7-d4, Ke6-d7 2. f7-f8 P mat!

No. 3 a 1. De7!, Lxc3 2. dxc3 P mat
b 1. De7!, Pxc3 2. dxc3 P mat
c 1. De7!, Pdx6 2. d8D mat
d 1. De7!, Pxb7! 2. d8 P mat
e 1. De7!, Pxc6 2. Pb5 mat
Op Te7 volgt Tg8!

Oók de jeugd mag aan deze
ladderwedstrijd deelnemen!

No. 4 Gereed ligt: ...d1D 2 Tc3 mat
...d1P 2 Tc2 mat
...Kd1 2 Lb3 mat

Oplossing: 1 La3! (tempo), d1D 2 Tc4 mat
1 La3 d1P 2 Lb1 mat
1 La3 Kd1 2 Lb3 mat

Na de eerste ronde ziet de l a d d e r er als volgt uit:

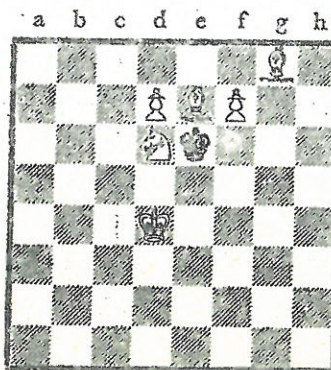
1 M.C.Goudberg, I.v.d.Gouw, E.Rutten en A.Snoeren	4 punten
5 W.Postema	3 "
6 L.v.Gelder en B.Nootenboom	1 "

De volgende problemen zijn allen weer "tweezetjes" (wit geeft mat in 2).

Het is voldoende om de sleutelzet in te zenden!

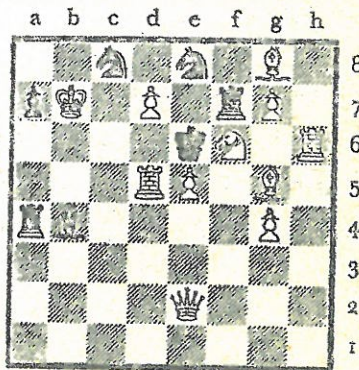
1) d7-d8 P+,
Ke6-e7
2) Td5-d7 ±

No.5

1) d7-d8 T,
Ke6-e7
2) f7-f8 D ±

No.6

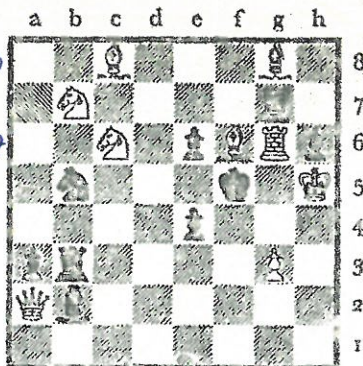
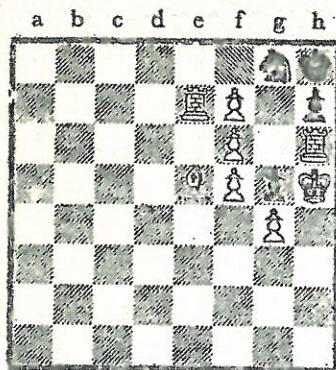

No.7

- 14 -

No.8

PARTIJEN VAN WERELDKAMPIOENEN

Wit: A.Nimzowitz - Zwart: J.R.Capablanca, St.Petersburg 1914. Spaans.

1 e2-e4	e7-e5	32 Kg1,Dh5	33 a5,Ta8	34 a6,Dc5+
2 Pg1-f3	Pb8-c6	35 Kh1,Dc4	36 a7,Dc5	37 e5,De5:
3 Pb1-c3	Pg8-f6	38 Ta4,Dh5+	39 Kg1,Dc5+	40 Kh2,d5
4 Lf1-b5	d7-d6	41 Th4,Ta7:	42 Pdl en wit gaf meteen op.	
5 d2-d4	Lc8-d7			
6 Lb5xc6	Ld7xc6			
7 Dd1-d3	e5xd4			
8 Pf3xd4	g7-g6			
9 Pd4xc6	b7xc6			
10 Dd3-a6	Dd8-d7			
11 Da6-b7	Ta8-c8			
12 Db7xa7	Lf8-g7			
13 0-0	0-0			
14 Da7-a6	Tf8-c8			
15 Dc6-d3	Dd7-e6!			
16 f2-f3	Pf6-d7			
17 Lc1-d2	Pd7-e5			
18 Dd3-e2	Pc5-c4			
19 Ta1-b1	Tc8-a8			
20 a2-a4?	Pc4xd2			
21 De2xd2	De6-c4			
22 Tf1-d1	Te8-b8			
23 Dd2-e3	Tb8-b4			
24 De3-g5	Lg7-d4+			
25 Kg1-h1	Ta8-b8			
26 Td1xd4	Dc4xd4			
27 Tb1-d1	Dd4-c4			
28 h4,Tb2:	29 Dd2,Dc5			
30 Te1,Dh5	31 Ta1,Dh4:+			

TABELLEN

No	NAMEN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Totaal	PR IJ S
1		×													
2			×												
3				×											
4					×										
5						×									
6							×								
7								×							
8									×						
9										×					
10											×				
11												×			
12													×		

Bij 3, 5, 7, 9 en 11 deelnemers vervalt het hoogste cijfer van de betreffende tabel; het blijvende nummer is dan vrij.

OPMERKING: 1,6 betekent; 1 speelt met wit tegen 6.

4 deelnemers

1e ronde	1,4	2,3
2e ..	4,3	1,2
3e ..	2,4	3,1

6 deelnemers

1e ronde	1,6	2,5	3,4
2e ..	6,4	5,3	4,2
3e ..	2,6	3,1	4,5
4e ..	6,5	1,4	2,3
5e ..	3,6	4,2	5,1

8 deelnemers

1e ronde	1,8	2,7	3,6	4,5
2e ..	8,5	6,4	7,3	1,2
3e ..	2,8	3,1	4,7	5,6
4e ..	8,6	7,5	1,4	2,3
5e ..	3,8	4,2	5,1	6,7
6e ..	8,7	1,6	2,5	3,4
7e ..	4,8	5,3	6,2	7,1

10 deelnemers

1e ronde	1,10	2,9	3,8	4,7	5,6
2e ..	10,6	7,5	8,4	9,3	1,2
3e ..	2,10	3,1	4,9	5,8	6,7
4e ..	10,7	8,6	9,5	1,4	2,3
5e ..	3,10	4,2	5,1	6,9	7,8
6e ..	10,8	9,7	1,6	2,5	3,4
7e ..	4,10	5,3	6,2	7,1	8,9
8e ..	10,9	1,8	2,7	3,6	4,5
9e ..	5,10	6,4	7,3	8,2	9,1

12 deelnemers

1e ronde	1,12	2,11	3,10	4,9	5,8	6,7
2e ..	12,7	8,6	9,5	10,4	11,3	1,2
3e ..	2,12	3,1	4,11	5,10	6,9	7,8
4e ..	12,8	9,7	10,6	11,5	1,4	2,3
5e ..	3,12	4,2	5,1	6,11	7,10	8,9
6e ..	12,9	10,8	11,7	1,6	2,5	3,4
7e ..	4,12	5,3	6,2	7,1	8,11	9,10
8e ..	12,10	11,9	1,8	2,7	3,6	4,5
9e ..	5,12	6,4	7,3	8,2	9,1	10,11
10e ..	12,11	1,10	2,9	3,8	4,7	5,6
11e ..	6,12	7,5	8,4	9,3	10,2	11,1